

כל המשפחה מחוברת סביב הדרך של אבא

מסרים מהדף היומי / גליון מס' 19 / פרשת כי תבוא תשפ"ב

עיצוב ייחודי
להדפסה חסכונית
מומלץ להדפיס
ולחלק בעבודה ובקהילה

מחפש שיעור או חברותא מתאימה?
מעוניין להתחבר לקהילה בסביבה שלך?
לברור רכז 'חלקי בקהילתי' באזורך:
052-7600080

סעודה שלישית

השבוע למדנו בגמ':

דף ס"ח.

"אלא לאו, עני - עני בדעת, עשיר - עשיר בדעת"

המשנה שלמדנו השבוע מצטטת את דברי חכמים "פעמים שאדם עשיר והעני". ומפרשת הגמרא: מדובר באדם עשיר שמסרב לתת לבתו נדוניה מכובדת, קמצן שכזה מכונה בפי חכמים 'עני' למרות כספו הרב, שהרי אין 'עני' אלא ב'דעת'...

'קמצן' - גם אם בחשבון הבנק שלו רשום על שמו ממון רב - אין 'עני' ממנו, שכן כספו שולט עליו ולא הוא שולט בכספו. מי שאינו שולט בכספו נחשב עני.

סיפר המגיד רבי שלום שבדרון: בלודז', העיר התעשייתית הגדולה, חי יהודי עשיר כקורח, ולו חתן תלמיד חכם, עני ואביון. אפילו רב העיר, רבי אליהו חיים מייזל לא הצליח לשכנע את החותן לתמוך בחתנו. באחד הימים חלה החתן בשחפת ולרפואתו נדרש סכום עצום, העסקנים פנו לעשיר לבקש על נפש חתנו בתו וילדיה, אך לא הצליחו לחלץ ולו פרוטה מכיסו התפוח. בלוויית החתן הילך העשיר אחר מיטת חתנו בזעקות שבר, נראה היה שְקָאב באמת ובתמים את הסתלקות חתנו האהוב ואת אסוניה של בתו האלמנה ונכדיו היתומים, והדבר זעזע את כולם... לחשוב על כך שלמרות זאת לא יכל האיש לפתוח את ארנקו... אומלל שבאומללים...

איך זה קשור אלינו?

אנו עשירים! לסכום המופיע בחשבון הבנק שלנו לא תהיה כל השפעה על עובדה זו, ובתנאי שאנו נשלוט בממון שתחת ידינו, כאשר נפתח ליבנו לצדקה, למצווה, ולכל צורך נחוץ.

יום שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף ס"ז.

"נוח לו לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים".

הגמרא השבוע מספרת: מדי יום נהג מר עוקבא, ריש גלותא, להשליך על מפתן דלתו של שכינו העני, ארבע זוזים למחייתו. ביקש השכן גלותא את זהותו של מיטיבו, ובאחד הימים כמעט הצליח בכך, אלמלא זינק מר עוקבא והתחבא בתנור לווהט כדי לא לביישו. על כך אמרו: "נוח לאדם להפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו".

גדולי המוסר דקדקו בלשון הגמרא: לא אמרו 'צריך' או 'חייב', אלא 'נוח'. בא הדבר ללמדנו פרק בהלכות כבוד הזולת: התחושה הטבעית של האדם אמורה להיות שקל לו יותר ליפול לאש מאשר להלבין את חברו.

איש זר נכנס לשיעורו של רבי שלמה זלמן אויערבך, הלה התערב בשיעור וקולו המשונה, העב והמגמגם, גרם לתלמידים לפרץ צחוק בלתי נשלט. לאחר השיעור זכו התלמידים לגערה קשה מרבה, התלמידים ניסו להצטדק: "מה יכולנו לעשות, הצחוק פרץ מאלינו..." והרב השיב להם ברצינות: "היה עליכם להיחנק ולא לצחוק!".

איך זה קשור אלינו?

לבזות אדם, במישרין או בעקיפין? זאת לא אופציה!!! יש אפשרויות 'קלות' יותר, להישרף, להיחנק... או לכל הפחות לוותר על המקום בבית הכנסת...

ליל שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף ס"ז.

"כדבעי ליה למיעבד לא עבד"

נקדימון בן גוריון, מגדולי עשירי ירושלים, נדיב גדול לצדקה היה, ולמרות זאת נענש; הונו העצום אבד ובתו נאלצה ללקט שעורים משיירי מאכל סוסים למאכלה. מדוע? על כך עונה הגמרא השבוע: מכיוון שלא נתן צדקה לפי יכולתו, לרוב עשירותו היה עליו לתת יותר.

ללמדנו בא הדבר: קיבל אדם יכולות גדולות יותר מחברו - אף התביעה ממנו גדולה מחברו. אין אדם יכול לפטור עצמו ולעשות כמו אלו שלא זכו ליכולות כשלו.

הדבר דומה לשני מפקדים ששבו ממערכת המלחמה עם הישגים זהים, שניהם השמידו כמות זהה של מטרות; אלא שבעוד האחד קיבל מדליה והועלה בדרגה, משנהו גורש כבושת פנים מהצבא. "מה ההבדל ביני לבין הראשון?", תמה המגורש בפני הרמטכ"ל, "הלוא הפקנו את אותם ביצועים?". "וכי אתה משווה את עצמך אליו?", רעם קולו של הרמטכ"ל, "הלוא הוא קיבל לידי גודו רַגְלִים, ואילו אתה פיקדת על צי של מטוסים - היתכן שתשובו עם ביצועים זהים?! הלוא עם הכלים שקבלת לידיך היית אמור להגיע להישגים כפולים ומכופלים".

איך זה קשור אלינו?

זכינו משמים ביכולות גבוהות; כישורונות? יכולת כלכלית? בהתאם לכך נפעל, ובל נסתפק במועט! נלמד יותר, בכמות ובאיכות - בהתאם ליכולותינו, ניתן יותר צדקה ונוסיף בגמילות חסדים - בהתאם ליכולותינו.